

ଓ ଗୋପୀନାଥ ଦାସଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି

ବାଚସ୍ପତି କଥା

ବା

ବାରମାସା ଗୀତା

ଦ୍ଵିତୀୟ ମୁଦ୍ରଣ)

ପ୍ରକାଶକ—ଧର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର

ପ୍ରାଚୀନ—ଧର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର

ପରିସ୍କରକ—ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଧର ସାହୁ

ଅଭିଯୋଗକାର, କଟକ-୨

ପୋ. ନଂ-୨୦୩୨୯୬

ମୂଲ୍ୟ—ତିନିଟଙ୍କା ମାତ୍ର

ବାଟଓଷା କଥା

ଜୟ ତୁ ଜୟ ଜନାଦ ନ	। ଜୟ ତୁ କମଳା ରମଣ	॥
ରାଧାରମଣ ବାସୁଦେବ	। ଶଶିଲ ବାସୁଦେବ ଦେବ	॥
ଗୁପ୍ତଦେବ ବଡ଼ ଗୋପସୁରେ	। ଜନମି କଂସ ବନ୍ଦୀଘରେ	॥
ଅଶେଷ ମହିମା ତୋହର	। କେ କରିପାରେ ତା ଗୋଚର	॥
ନାହିଁ ତୋହର ଆଦିଅନ୍ତ	। ଦେଖୁ ତୁ ବୋଲଉ ଅନନ୍ତ	॥
ସକଳ ସୃଷ୍ଟି ଦର୍ଶକର୍ତ୍ତା	। ସକଳ ଜନ ସୁଖଦାତା	॥
ସକଳ ତୋହରି ଭିଆଣ	। ତୋ ବିନୁ କିଛି ନାହିଁ ଆନ	॥
ଦେଖି କୋଟି ଦେବଗଣ	। ତୋଠାରୁ ହୋଇଲେ ଜନମ	॥
ଆଜ୍ଞା ପାଇଣ ଯେ ଯାହାରେ	। ସୃଷ୍ଟିର ଅଧିକାରୀ ହେଲେ	॥
ଯମ ରାଜା ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସୁତ	। ସମସ୍ତେ ତାହାର ଆୟତ୍ତ	॥
ମରଣକାଳେ ଧରିନେଇ	। ନିଷ୍ଠୁର ପ୍ରହାର କରଇ	॥
ତତଲ୍ ତେଲ ଚଷ୍ମ କର୍ଣ୍ଣେ	। ତାଳଇ ଅତି ହୋଧମନେ	॥
ଅସଂଖ ଦୋଷଗୁଣୀ ଯେହି	। ଶିମିଳ ଗଛରେ ଟ ଖଇ	॥
ବିଚ୍ଛି କଙ୍କଡ଼ା ନାଗମାନେ	। କାମୁଡ଼ୁ ଥାନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷଣେ	॥
ଅଶେଷ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦିଅଇ	। ଏ କଷ୍ଟୁ ଆଉ କଷ୍ଟ ନାହିଁ	॥
ଏମନ୍ତ ଦେଖି ନାରାୟଣ	। ବିଚାର କଲେ ମନେ ମନେ	॥
ଯେ ବ୍ରତେ ଯମର ସନ୍ତାପ	। ସେ ବ୍ରତ କରିବ ପ୍ରକାଶ	॥
ଯମ ସନ୍ତୋଷେ ସବୁ ଭଲ	। ନୋହିଲେ ଜଳନ୍ତା ଅନଳ	॥
ଯାବତ ଓଷା ବାରବ୍ରତ	। ସକଳ ଯାହାଙ୍କର କୃତ	॥
ସେ କଲେ ଏ ପୂଜା ଭିଆଣ	। ବାଟଓଷାଟି ଯାର ନାମ	॥

ବ୍ରତକୁ ରଚି ବନମାଳୀ	। ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ମନେ ଭାଳି	॥
କାହାର ମହିମା ଅନନ୍ତ	। ତାକୁ କି ଏହା ବଳବନ୍ତ	॥
ଏମନ୍ତ ଗଲ କିନ୍ତୁ ଦିନ	। ଦେଖ ବଧାତା ବଧୂମାନ	॥
ପାଟଳପୁରରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ	। ଥିଲା ଯେ ଏକଇ ନିର୍ଦ୍ଦିନ	॥
ଜନ୍ମିଲେ ତାର ସାତସୁତ	। ସମସ୍ତେ ହୋଇଲେ ନିହତ	॥
ବ୍ରାହ୍ମଣ ମନସ୍ତାପ ଯାଇ	। ବସ୍ତୁକୁ ସେବା କଲ ଯାଇ	॥
ତାର ସେବାରେ ହୋଇ ବଣ	। ବସ୍ତୁ ମିଳିଲେ ତାର ପାଶ	॥
ସ୍ବପ୍ନେ କହନ୍ତି ଦାମୋଦର	। ବ୍ରାହ୍ମଣ ଚିନ୍ତା ଦୂର କର	॥
କହ ତୋ ପତ୍ନୀକ ଭାରିତ	। ଆଚରୁ ବାଟଓଷା ବ୍ରତ	॥
ଏଥୁ ସନ୍ତୋଷ ଯନ୍ତୁନାହା	। କରିବେ ତୋହଠାରେ ଦୟା	॥
ମାଦମ ସର କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ	। ଅଟଇ ଏହି ଓଷା ମେଷ	॥
ପଣ୍ଡୁ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ହେବ ଗତ	। ତୃଣାୟ ନବମ ସପତ	॥
ଏ ଭିନ୍ନ ଦିନଟି ପ୍ରଧାନ	। ଓଷା କରିବାର ବଧାନ	॥
ନାଶ୍ବମାନଙ୍କର ଏ ମତ	। ଅତି ନିଷ୍ଠୁରେ ଏହି ବ୍ରତ	॥
ଯେବଣ ପାଶରେ କରିବ	। ଧାନକୁ ତହିଁରେ ମାପିବ	॥
ସେହି ଦିନରେ ତୁନା କୁଟି	। ସାରିବ ସବୁ ବଟାବଟି	॥
ବୃତ୍ତରେ ନଇବିଦ୍ୟ ପାଳ	। କରିବ ନିଷ୍ଠାପରେ ପାଳ	॥
କୁଷ୍ଠ କୁଣ୍ଡାକୁ ଜଳେ ନେଇ	। ଦେଇଣ ଆସିବ ଉଭେଇ	॥
ଯେତେକ ଦ୍ରବ୍ୟ କରିଥିବ	। ସକଳ ପୁଜିବାକୁ ନେବ	॥
କେତେ ନ ରଖିବଟି ଶେଷ	। ରଖିଲେ ଯମ ଅସନ୍ତୋଷ	॥
ଆଖି କଦଳୀ ମୁଳା ପୁଣ	। ବୁଝନ୍ତୁ ମଧ୍ୟରେ ଥୋଇଣ	॥
ତଳକୁ ନଇବିଦ୍ୟ ଥୋଇ	। ବଜରମୁଳରେ ଘୋଡ଼ାଇ	।
ତଦନ ସିନ୍ଦୂର କଞ୍ଜୁଳ	। ଝୁଣା ଗୁରୁଳ ପୁଲ ମାଳ	॥
ହସ୍ତରେ ଦେନି ପାପାବଳୀ	। ଚଳିବ ଦେଇ ହୁଳହୁଳ	॥
ଭଉଁମ ବାସ ପିନ୍ଧିକରି	। ପୂଜା ସାମଗ୍ରୀମାନ ଧରି	॥

ଯମରାଜାଙ୍କୁ ମନେ ଚିନ୍ତି	। ଚଳିବ ହୋଇ ଦୃଷ୍ଟମତି	।
ବନସ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ପଶିବ	। ଯଦୁ ସୁରମ୍ୟ ସ୍ଥାନ ହେବ	।
ଆଗନ୍ତୁ ସ୍ଥାନ ଲିପି ପୋଛି	। ଗର୍ଭ ଖୋଲିଣ ଥିବ ବାଛି	।
ପୁଲ ଚନ୍ଦନରେ ମଣ୍ଡିତ	। କଞ୍ଜୁଳ ସିନ୍ଦୂର ସଜ୍ଜିତ	।
ଗର୍ଭର ଚଉପାଶେ ନାଶ	। ବସିବେ ସମୟ ଆବୋଶ	।
ଏମନ୍ତ ଯେତେକ ବଧାନ	। କହିଲେ ସବୁ ନାରାୟଣ	।
ସତଳ କଥା ଗଲେ କହି	। ବ୍ରାହ୍ମଣ ଉଠିଲ ଚିଆଇଁ	।
ଭାରିଜା ଆଗରେ କହିଲ	। ଶୁଣି ସେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲ	।
ପଣ୍ଡୁ ପୃଷ୍ଠିମା ଚିନ୍ତିବନେ	। ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ହରଷିତ ମନେ	।
ସୁଦା ଯା କାଟି ରଖିଥିଲ	। ପତି ସମୀପେ ନେଇ ଦେଲ	।
ଗାମୁଛା କାନରେ ବାନ୍ଧଣ	। ହାଟକୁ ଚଳିଲ ବ୍ରାହ୍ମଣ	।
କଉଡ଼ି ଦଶପଣ ହେଲ	। ଓଷା ସାମଗ୍ରୀ ହସ କଲ	।
ଓଷା ସାମଗ୍ରୀ ସଜକରି	। ଗୃହକୁ ଆସିଲ ସେ ଫେରି	।
ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ବାଟ ଚାହିଁଥିଲ	। ଆନନ୍ଦେ ଫିଟାଇ ରଖିଲ	।
ନଫାକୁ ଯାଇ ସ୍ଥାନ ସାରି	। ନିର୍ଜନେ ବସିଲ ସୁନ୍ଦରୀ	।
ନାନା ପ୍ରକାର ପିଠାକଲ	। ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ସଜାଡ଼ିଲ	।
ଏମନ୍ତ କରୁ କରୁ ନାଶ	। ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲ ଚିମିଟି	॥
ଓଷା ସାମଗ୍ରୀ ସଜକରି	। ଚାଉଳ ଗୋଟିକରେ ଭଜି	॥
ଅବଳା କରି ପାଞ୍ଚସାତ	। ବନସ୍ତେ ମିଳିଲ ଭୁବିତ	।
ଯଥା ବଧାନେ ଓଷା ସାରି	। ବରଜମୂଳରେ ପହଞ୍ଚି	।
ସୁଦ ମନସି ବ୍ରତ କଲ	। ଯମର ସୁଦୟା ହୋଇଲ	।
ଆନନ୍ଦେ ଗୃହକୁ ଅଇଲ	। ଓଷା ପ୍ରସାଦ ସବେ ଦେଲ	॥
ଏମନ୍ତେ କିଛିଦିନ ଗଲ	। ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ସୁତ ପ୍ରସବିଲ	॥
ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟି ଗୋଟି	। ଏମନ୍ତେ ହେଲେ ସାତଗୋଟି	।
ସବେ ହୋଇଲେ ବିଦ୍ୟମାନ	। ମହାସୁଖରେ ନେଲେ ଦିନ	॥

ଏଥୁରୁଗୁରୁ ଗ୍ରାମ ବାଳୀ	ସମସ୍ତେ ଓଷା କଲେ ମିଳି	
ଏ ଅନ୍ତେ ମହିମା ସମର	ପ୍ରକାଶ ହେଲା ଯେ ପ୍ରକାର	
ସମସ୍ତେ ଶାନ୍ତ କଲେ ଚିତ୍ତ	ଶୁଣ ଏ ଓଷାର ବୃତ୍ତ	
କୋଶଳ ଦେଶର ରାଜନ	ନାମ ଅଟଇ ସୁଦର୍ଶନ	
ଅତି ଦୟାଳୁ ରାଜା ସେହି	ପରଜା ଗୁହାରି ଶୁଣଇ	
ସମସ୍ତେ ମିତ୍ର ଶତ୍ରୁ ନାହିଁ	ଅତି ସୁଖରେ ଦିନ ଯାଇ	
ପତ୍ନୀର ନାମ ଲଳାବତୀ	ସର୍ବ ବିଷୟେ ସୁଖମତି	
ଏକା ଅପୁତ୍ର ହେବୁ ରାଜା	ସର୍ବଦା କରେ ଦେବ ପୂଜା	
ଦୁଃଖରେ ଆନ୍ତ ବେନ ପ୍ରାଣୀ	ଚାନ୍ଦକ ଯଥା ମେଘପାଣି	
ଏକ ଦିନରେ ସଭା କରି	ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜଉତିଷ ବରୀ	
ପୁତ୍ର ହୋଇବ କି ପ୍ରକାରେ	ସମସ୍ତେ ଅଛନ୍ତି ଚିନ୍ତାରେ	
ରଜନୀ ଅଛି ଅର୍ଦ୍ଧ ହୋଇ	ବାଟ ଅବାଟ ନ ଦିଶଇ	
ଦଇବେ ବାଟଓଷା ଆସି	ହୋଇଛି ସେହିଦିନ ନିଶି	
ବନସ୍ତେ ନାଶ୍ତମାନେ ମିଳି	ଦେଉ ଅଛନ୍ତି ଡୁଲଡୁଲି	
ପୋଇଲି ପଣିବାରମାନେ	ବୋଲନ୍ତି ମଧୁର ବଚନେ	
ଦାସୀଏ ପଶୁରନ୍ତି ଶ୍ରବ	ଏ ଓଷା ନାମ ଅଟେ କଷ	
ସର୍ବ ବହନ୍ତି ରୁଣ୍ଡି ହୋଇ	ଯମରାଜାଙ୍କ ଓଷା ଏହି	
ଏହାକୁ ଯେ ଜନ କରଇ	ଅପୁତ୍ର ବୋଧ କ୍ଷୟ ଯାଇ	
ଏଥୁ ସନ୍ତୋଷ ଜନ୍ମପତି	ଆନନ୍ଦେ ପୁତ୍ର ବର ଦ୍ୟନ୍ତି	
ଶୁଣି ଏମନ୍ତ ଦାସୀମାନେ	ବୋଲନ୍ତି ମଧୁର ବଚନେ	
ଆମ୍ଭର ରାଜା ଅପୁତ୍ର କି	ତେଣୁ ତାଙ୍କର ମନ ଦୁଃଖ	
ନାଶ୍ତଏ ଅନୁ ଗ୍ରହ କର	ରାଜାଙ୍କୁ ଦିଅ ପୁତ୍ର ବର	
ଶୁଣି ଏମନ୍ତ ନାଶ୍ତରଣ	ପ୍ରସାଦ ଦେଲେ ଉଦୟଣ	
ବେ ଇଲେ ଏହା ଦେନପିବ	ରାଣୀଙ୍କ ହସ୍ତେ ସମପବ	
ମନରେ ଓଷା ମନାସିବେ	ଆନନ୍ଦେ ପ୍ରସାଦ ପାଇବେ	

ହୋଇଲେ ତା'କର ତନୟ ।	ଏ ଓଷା କରିବେ ନିଶ୍ଚୟ ॥
ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ଦାସୀଗଣ ।	ଆନନ୍ଦେ କରିଲେ ଗମନ ॥
ଗଜାକୁ ସଭାରେ ଜଣାଇ ।	ରାଣୀ'କ ପାଖେ ଦେଲେ ନେଇ ॥
ଶୁଣି ଏମନ୍ତ ଲାଳାକଣ ।	ଦଶହ ପାଇଲ ସମ୍ପତ୍ତି ॥
ଗୁଡ଼ିକ ଦେଖିଲ କି ଘନ ।	ଅନ୍ଧ ପାଇଲ ଚକ୍ରତାନ ॥
ସଂକଳ୍ପ ଦୃଢ଼ଚିତ୍ତେ ।	ଓଷା କରିବ ପୁଣି ହେଲେ ॥
ପ୍ରସାଦ ପାଇ ହୃଷ୍ଟ ଚିତ୍ତେ ।	ଏମନ୍ତ ଗଲା ଦିନ କେତେ ॥
ରାଣୀ'କ ଗର୍ଭ ସଞ୍ଚରିଲ ।	ଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାୟକ ବଢ଼ିଲ ॥
ଶରୀର ହୋଇଲ ବଦର୍ଥ ।	ହାଇ ଉଠଇ ଘନ ଘନ ॥
ପୃଥୁଳ ହେଲ ସିଂହ କଟୀ ।	ଖସିଲ ଖୋସା ପିରା ଶାଟୀ ॥
ଭାଗ୍ୟ ହୋଇଲ ଅଳଂକାର ।	ଆହାରେ ଜନ୍ମିଲ ବକାର ॥
ସୁପାତି ଶେଷ ତ୍ୟାଗ କରି ।	ଶୋଇଲେ ଧରଣୀ ଉପରି ॥
ଏମନ୍ତେ ଯେତେକ ଲକ୍ଷଣ ।	ସକଳ ହୋଇଲ ପୁରଣ ॥
ସମେ ଦଶମାସ ହୋଇଲ ।	ରାଣୀ ଯେ ପୁଣି ପ୍ରସବିଲ ॥
ଗଜା ଆନନ୍ଦ କଥା ଶୁଣି ।	ନନ୍ଦର ଘରେ ବେଶୁ ପାଣି ॥
ହୋଇଲ ହାଟ ତୁଠ ଜର ।	ମଣ୍ଡନ ହୋଇଲ ନଗର ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୁଣ୍ଡ ବସେ ହାରେ ।	ଶ୍ଵେତ ପତାକା ଶିଖରୀରେ ॥
ଭଟ୍ଟମାନଙ୍କ ପୁତ୍ରଗାନ ।	ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ॥
ଧୂଳିରେ କର୍ମିଲ ସେ ଦେଶ ।	ସକଳ ଜନଙ୍କ ଉଲ୍ଲାସ ॥
ହୋଇଲ ବସ୍ତ୍ର ବିତରଣ ।	ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯୌବ୍ୟ ଆଦି ଧନ ॥
ଯେତେ ସେ ଧନ ଦେଲେ ଆଣି ।	କେ ତାହା କହିବ ବଖାଣି ॥
ପଞ୍ଚମ ଦିନେ ପଞ୍ଚୁଆତି ।	ଶଷ୍ଠ ଦିନରେ କଲେ ଶଷ୍ଠୀ ॥
ସପ୍ତମ ଦିନେ ଉଠିଆଣ ।	ବଧୁ ବଧାନ ମତେ କରି ॥
ଏକବିଂଶତି ଦିନେ ପୁଣି ।	ଭାଇ ବନ୍ଧୁକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ॥
ସମସ୍ତ କରିବେ ଭୋଜନ ।	ଆହାରେ ଭୁପ୍ତ ସବଜନ ॥

ସରିଲା ସକଳ ଉତ୍ସବ	। ଘରକୁ ଚଳିଲେ ସେ ସବ	॥
ଏମନ୍ତେ ଗଲା ଏକୋଇଶା	। ମନରେ ନାହିଁ ଆଉ ଓଷା	॥
ପୁଣି ନାମ ସାରସେନ	। ଦେଖି ପାନଦ ବେନଜନ	॥
ଏମନ୍ତେ ପୁଣିଲା ବରଷ	। ଦରୋଟି କଥା ଶୁଣି ତୋଷ	॥
ସୁଭାବେ ରଜା ଶ୍ରେଳା ମନ	। ସବଦା ସୁଖରେ ମଗନ	॥
ଓଷାର କଥା ନାହିଁ ମନେ	। ପାଞ୍ଚ ବରଷ ହେଲା ଚମେ	॥
ଖଡ଼ି ଛୁଇଁଣ ସାରସେନ	। ଆରମ୍ଭ କରିଲା ପଠନ	॥
ପାଠଶାଳାକୁ ଯାଏ ନିତି	। ପାଠ ପଠନେ ସଦା ମତି	॥
ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଖୀଳ ସେ ପୁଅ	। ନ କରେ କା ସଙ୍ଗେ କହଳ	॥
ସାତ ବରଷ ଏହିମତି	। ତେଣେ ଭାଳନ୍ତି ଜନ୍ମପତି	॥
ଯୋ ଓଷା ମନରେ ନକଲ	। ସୁଖରେ ରଜା ଶ୍ରେଳ ହେଲା	॥
ଯଦା ସଜାଣେ ଏତେ କଥା	। ସେ ଗଳଲ ହେବ ତାରତେଜା	॥
ଏମନ୍ତ ଯମରାଜା ଭାଳ	। ଅତି କୋପରେ ଗଲେ ଚଳି	॥
ପାଠ ପଢ଼ଣ ସାରସେନ	। ଘରକୁ କରଇ ଗମନ	॥
ଦେଖିଲେ ପାଶେ କେନ୍ଦ୍ର ନାହିଁ	। ଏକାକୀ ବାଳକ ଗମଇ	॥
ବାନ୍ଧଣ ଚର୍ମ ଦଉଡ଼ିରେ	। ଘରକୁ ଘେନିଗଲେ ଖରେ	॥
ମାଆକୁ କହିଲେ ଏସନ	। ଆଣିଛୁ ଅପୂର୍ବ ଶ୍ରେଜନ	॥
ଏହାକୁ କର ତୁ ରକ୍ଷନ	। ଖାଇଲେ ତୋଷ ହେବ ମନ	॥
ମାଆ ବୋଲଇ ଯମମଣି	। କି କର୍ମ କଲୁ କାହୁଁ ଆଣି	॥
ତାହାର ଏକୋଇଶ ବଳା	। କେମନ୍ତେ ତୋ ସତ ବଳିଲା	॥
ଯମଙ୍କ ଘରେ ଏହିକାଳେ	। ଅତିଥୁ ଏକ ପ୍ରବେଶିଲେ	॥
ତା ଦେଖି ବାଳକକୁ ନେଇ	। ଗମ୍ଭୀର ଭିତରେ ଲୁଚାଇ	॥
ମାତାକୁ ବୋଲେ ଯମରାଜ	। ସଭର କର ରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ	॥
କଦଳୀ ବାଡ଼ିରେ ପ୍ରଚୁର	। ଆଣି ଡଉଣ ବେଗେ କର	॥
ଶୁଣିଣ ମାତା ବେଗେ ଚଳି	। ବାଡ଼ିରେ ଖୋଜନ୍ତି କଦଳୀ	॥

ଦଶପେଣିଆ କାନ୍ଦ ଗୁଡ଼ି । ଆଣିଲେ ଦି ପେଣିଆ ଲେଡ଼ି ॥
 କେଶିଣ ଯମ ଯେ ହସିଲେ । ମ.ତାକୁ ଡାକଣ ବେ'ଇଲେ ॥
 କେତେ କଦଳୀ ଅବା ନାହିଁ । ଏହାକୁ ଆଣିଲ ନମାଇଁ ॥
 ଜନମା ବୋଇଲେ ରେ ପୁତ । ବଡ଼କୁ ନଗଲ ମୋ ହାତ ॥
 ସତଟି ନ ବଳିଲ ଯହୁଁ । ଆଣିଲ ଏହାକୁ ମୁଁ ତହୁଁ ॥
 ପୁଅ ବୋଲଇ ମାତା ମୋର । ଅଟଇ ତେମନ୍ତ ବେଞ୍ଚର ॥
 ବହୁତ ପୁଅ ହିଅ ଯହିଁ । ତହିଁକି ସତ ନ ବଳଇ ॥
 ଅଳପଠାରୁ ଆଣେ ମୁହିଁ । ତେଣୁ ମୋହର ଦୋଷ ନାହିଁ ॥
 ସ୍ଥାନ କରିବା ପାଇଁ ଯମ୍ଭ । ଗମିଲେ ଏମନ୍ତ କହିଣ ॥
 ଯମର ମାଆ ଦୟା ପାଇ । ସାରସେନକୁ ଯେ କହଇ ॥
 କାହାର ପୁଅ ଅଟୁ ବସା । ତୋ'ତେ ଖାଇବ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା ॥
 ଉପାୟ କହୁଛୁ ମୁଁ କର । ଏଥିରୁ ହୋଇବୁ ଉଦାର ॥
 କାଠି ଦିଖଣ୍ଡ ଦେଖଅ ଅ । ପୂଜା କରିବା ବେଳେ ପୁଅ ॥
 ପୁରଇ ଛୁଙ୍କି ବୁ ନାକର । ବୋଲିବ ହୁଅ ଅଛମର ॥
 ତା ଶୁଣି ପୁଅ ନ ଖାଇବ । ତୋତେ ନେଇଣ ଗୁଡ଼ିଦେବ ॥
 ଯେ ଦିନ ଯମରାଜା ଦେନ । ପୁଅକୁ କରିଛୁ ବନ୍ଧନ ॥
 ରାଜା ରାଣୀଙ୍କ ମନଦୁଃଖ । କାହାଣୀ ମନେ ନାହିଁ ପୁଅ ॥
 କୁଟୁମ୍ବଯାକ ଉପବାସ । ଖୋଜନ୍ତି ବନଗିରି ଦେଶ ॥
 ନାଗର ଦେଇ ଗ୍ରାମ ଗ୍ରାମ । କରନ୍ତି ଲୋକେ ଅନ୍ଦୋଷଣ ॥
 ପୁଅ ତ ଅଛି ବନ୍ଦୀଶାଳେ । କାହୁଁ ପାଇବେ ଯେତେକଲେ ॥
 ଏ ଅନ୍ତେ ଓଷାଲତମାନେ । ଏକ ମନରେ ଶୁଣ କର୍ଣ୍ଣେ ॥
 ମଉନ ରାବେ ଶୁଣୁଣିବ । ହୁଳହୁଳି ଯେ ଦେଉଥିବ ॥
 ସ୍ଥାନରୁ ଯମରାଜା ଆସି । ପୂଜା କରିବା ପାଇଁ ବସି ॥
 ଏମନ୍ତ ବେଳେ ସାରସେନ । ଛୁଙ୍କିଲ କାଠି ପୁରଇଣ ॥
 ରୋଷାଇ ଘରେ ଯମ ମାତା । ବୋଲେ ଅଛମର ହୋଇଥା ॥

ଯମ ବୋଲଇ ହୋଇ ବ୍ୟସ୍ତ । କ କଲ କି କଲ ଶ୍ରେ ମାତ ॥
 ଅଛମତ ହୁଅ ବୋଲଇ । କାହାକୁ ଏମନ୍ତ କହିଲ ॥
 ଯାହାକୁ ଖାଇବାର ପାଇଁ । ପାଇବି ଥୋଇଥିଲି ମୁହିଁ ॥
 ତାହାକୁ କଲ ଆଛମର । ଆଉ କି ହୋଇବି ଆହାର ॥
 ମାତା ବୋଲଇ ତାହା ଶୁଣି । ତେ'ତେ କହିଲି ପୁଅମଣି ॥
 କହନ୍ତି କାହାକୁ ବା ଆଉ । ତୋ ପରି ପୁଅ ଥାଉ ଥାଉ ॥
 ଏମନ୍ତେ ଶ୍ରେଜନ ସାରିଣ । ମନରେ ପାସ୍ତଲେ ଯେ ଯମ ॥
 ବାରସେନକୁ ନ ମାରିବି । ନେଇଣ ଛୁଡ଼ି ମୁଁ ଆସିବି ॥
 ଚେତାଇଦେବି ଓଷା କର । ନୋହିଲେ ନେବି ଆରବାର ॥
 ଏମନ୍ତେ ବେଳହିଁ ବୁଝିଲ । ଅନ୍ଧାର ଚୌଦିଗ ଘୋଟିଲ ॥
 ରଜନୀ ଅର୍ଦ୍ଧ ଅଛି ହୋଇ । ଅନ୍ଧାରେ ପଥ ନ ଦିଶଇ ॥
 ବାରସେନକୁ ବଧ କରେ । ବାନ୍ଧିବି ଚର୍ମ ଦଉଡ଼ିରେ ॥
 ଏମନ୍ତେ ଘେନଣ ଅଇଲେ । ରାଜାର ସିଂହଦ୍ଵାରେ ହେଲେ ॥
 ବାଣି ବାଟରେ ସେ ନ ଯାଇ । ବାଡ଼ିଆଡ଼କୁ ଗଲେ ନେଇ ॥
 ଚର୍ମ ଦଉଡ଼ି ମୁକୁଳାଇ । ବାରସେନକୁ ଏହା କହି ॥
 ବେଳିବୁ ଘରେ ଏହା ଯାଇ । ଯମରାଜା ଯେ ଥିଲେ ନେଇ ॥
 ନ କଲ ଯହୁଁ ତାଙ୍କ ବ୍ରତ । ତେଣୁ ସେ ହୋଇଲେ କୁପିତ ॥
 ପାଠ ପଢ଼ଣ ଆସୁଥିଲି । ଧରି ନେଇଣ ଗଲେ ଚଳି ॥
 ମାଆଙ୍କ ହେତୁଛୁ ତାଙ୍କର । ପ୍ରାଣ ପାଇଲି ଏହି ଥର ॥
 ଆରଥରକୁ ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ମୋତେ ତ ଆରତ୍ତନ୍ତ୍ର କହି ॥
 ଏ ଆଦି ସମସ୍ତ କହିବୁ । ମାତା ପିତାବୁ ବୁଝାଇବୁ ॥
 ଯେମନ୍ତେ ମୋ ଓଷା କରିବେ । ନୋହିଲେ ଫଳ ସେ ଭୁଞ୍ଜିବ ॥
 ଏମନ୍ତ ଯମଦେବ କହି । ବାରସେନକୁ ସଙ୍ଗେ ନେଇ ॥
 ବାଡ଼ି ଦୁଆରେ ଛୁଡ଼ିଦେଲେ । ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଉଠାହେଲେ ॥
 ଉପ୍ପ ପାଇଣ ବାରସେନ । ଉଠରେ କରଲ ରୋଦନ ॥

ଆକୁଳେ ଡାକେ ମାଆ ମାଆ । ଅନାରଥାନ୍ତ ଜନ୍ମନାହା ॥
 ପୁର ମଧ୍ୟରେ ଲଳାବତୀ । ବସିଛି ହୋଇ ଦୁଃଖମତି ॥
 ପୋଇଲି ବସିଛନ୍ତି ଦେଶ । ଜଣେ ଶୁଣିଲ ପାଟି ବାଣ ॥
 ବୋଲଇ ପୁଅର କାନ୍ଦଣା । ଶୁଭୁଛି କାହିଁ ଶୁଣ କନା ॥
 କେ ବୋଲେ ଭିନ୍ନଦିନ ହେଲ । ହଜିଛି ସାରସେନ ବଳା ॥
 କେହୁ ଖାଇଲ କି ମାଇଲ । କିଛି ତ ଜଣା ନ ପଡ଼ିଲ ॥
 ସତେ ଦେଖିବୁ ଆଉ ପୁଅ । କମ୍ପାଇ ତୁମେ ଏହା କହ ॥
 ଏହି ରୂପରେ କୁହାକୁହି । ହେଉଅଛନ୍ତି ସବେ ରହି ॥
 ଏମନ୍ତ ବେଳେ ସାରସେନ । ଉଚ୍ଚେ ଡାକିଲ ଘନ ଘନ ॥
 ପୁଅ ଡାକବା ଶବ ପାଇ । ଅଇଲେ ଦାସୀମାନେ ଧାଇଁ ॥
 ଦେନ ଅଛନ୍ତି ଗାପାବଳୀ । ମାତା ସଙ୍ଗରେ ସବେ ମିଳି ॥
 କବାଟ ପିଟାଇଣ ଦେଲେ । ପୁଅକୁ ଦେଖି କାଶ କଲେ ॥
 ଯମ ଯେ ଗଲେ ନିଜ ବାସ । ପୁଅକୁ କରନ୍ତି ଆଶ୍ୱାସ ॥
 ପୁଅକୁ ଲଳାବତୀ ଦେଖି । କାନ୍ଦ ପରୁରେ କହ ବସି ॥
 କାହିଁ ତୁ ଥିଲୁ ଏତେଦିନ । ଅନ୍ଧନୟନ ଦୁଃଖୀଧନ ॥
 ବାରତା ପାଇଣ ସକଳ । ରଜା ମନ୍ଦିରେ ହେଲେ ମେଳ ॥
 ସମସ୍ତେ ଦେଖି ହରଷିତ । ପୁଛନ୍ତି ବାବୁ କହ ସତ ॥
 କମ୍ପାଇଁ ଉଷିଗଲୁ କାହିଁ । କହ ଆମ୍ଭକୁ ସବ ଫେଇ ॥
 ବୋଲଇ ସାରସେନ ଶୁଣି । ରୁଷି ନଥିଲି ମୁଁ ଜନନୀ ॥
 ନକଲ ତୁମ୍ଭେ ବାଟଓଷା । ହୋଇଲେ ଯମରଜା ଦୋଷୀ ॥
 ମୋତେ ଦେନଣ ଗଲେ ବାଜି । ସକଳ କହେ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ॥
 ତାଙ୍କର ମାଆ ଦୟା କଲେ । ବସିବା ଉପାୟ କହିଲେ ॥
 ନ ମାରି ତେଣୁ ସୂର୍ଯ୍ୟସୁତ । ହୃଦି ଦେଇଣ ଗଲେ ଏଥ ॥
 କହି ସେ ଅଛନ୍ତି ତଥାଶି । ନ କଲେ ପୁଣି ନେବ ଧରି ॥
 ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ଲଳାବତୀ । ଚମକିପଡ଼ି ଦୁଃଖମତି ॥

ମୁଁ ଚଣ୍ଡାକୃଷ୍ଣୀ କସ କଲି । ଯମଦେବଙ୍କ ଓଷା ଭୁଲି ॥
 ସୁଅକୁ ଦେଲି ଏତେ ଦୁଃଖ । ଅନେକ ହୋଇଲେ ବିମୁଖ ॥
 ନବମ ଦିନ ଓଷା ବଧୁ । ଯୋଗେ ପଡ଼ିଛି ଆର ନଶି ॥
 ଦାସୀଏ କଲେ ଓଷା ବଧୁ । ଆଖି କଦଳୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଦି ॥
 ଗର ଚନ୍ଦନ ପୁଲମାଳ । ଗୁଗୁଳ ସିନ୍ଦୂର କଞ୍ଜୁଳ ॥
 ପେତେକ ଲୋଡ଼ା ଦ୍ରବ୍ୟମାନ । କ୍ଷଣକେ ହେଲା ସମ୍ପାଦନ ॥
 ରୁକ୍ମିଣୀ ଆଦି ସଜକରି । ବାହର ହେଲେ ସର୍ବନାରୀ ॥
 ବନସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ମିଳିଲେ । ଆନନ୍ଦେ ଝୁଲଝୁଲି ଦେଲେ ॥
 ଖନନ କରି ଗର୍ଭ ଦୁଇ । ଗର ଚନ୍ଦନ ଛେର ଦେଇ ॥
 ବଧୁ ବଧାନ ସବୁ କଲେ । ବଜ୍ରମୁଳରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ॥
 ଆନନ୍ଦେ ଦେଇ ଝୁଲଝୁଲି । ଯେ ଯା ମନ୍ଦିରେ ଗଲେ ଚଳି ॥
 ଏଡ଼େ ମହିମା ଏ ଓଷାର । ଯେ କରେ ଶରଧା ମନର ॥
 ଯେ କରେ ହୋଇ ନିଷ୍ଠାବ୍ରତ । ଅପୁଣୀ ହେଲେ ହୁଏ ପୁଣି ॥
 ନିର୍ଦ୍ଦିନ ହୁଏ ଧନବାନ । ଜନ୍ମାର ପାଇବ ନୟନ ।
 ଏମନ୍ତ ଅଟେ ବାଟଓଷା । ଯେକରେ ପାଲଟେ ତା ଦଶା ॥
 ଯମର ଜ୍ଵାଳା ନ ଲଗଇ । ମହାସୁଖରେ ଦିନ ପାଇ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣବାସ୍ତ୍ର ଅମଳନ । ରହିଣ ଥିବ ଦିନୁ ଦିନ ॥
 କହିବା ଲୋକକୁ ଶୀତଳ । ସମସ୍ତ ଦେବ କର ଠୁଳ ॥
 ଓଷା ବଢ଼ାଇ ଗୃହେ ପିତ । ଆନନ୍ଦେ ଝୁଲଝୁଲି ଦେବ ॥
 ଘାଇ ବନ୍ଧୁକୁ ବାନ୍ଧି ଦେବ । ଆପଣେ ସନ୍ତୋଷେ ଭୁଞ୍ଜିବ ॥
 ଯେ ଏହା କରେ ଉପହାସ । ତାହାର ବଂଶ ହୁଏ ନାଶ ॥
 କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ମୋର ଆଶ । କହିଲ ଗୋପୀନାଥ ଦାସ ॥

ସମାପ୍ତ

* * *

ବାରମାସ ଗୀତ

[ରାଗ—ଗଡ଼ମାଳୀଆ]

ଆଦ୍ୟ ମାର୍ଗଶିର ମାସେ ବସି ବରହଣୀ । କାନ୍ତ ଗୁଣ ଗୁଣି
ଦୁଃଖ କଟାଇ ରଜନୀ ସେ । ଆହା କାନ୍ତ । ଅନାଥୀକୁ କଲେକ
ଅନାଥ ସେ । ୧ ।

ପୁଷ୍ୟମାସ ଘନଜାତେ ଥିଲେ ମୋର ପାଶ । ହୋଡ଼ରେ
ଆଗୁଦ ତାକୁ ହରନ୍ତି ମାନସ ସେ । ବଧୁ ଶ୍ରୀ । ବରଜ ହୋଇଲ
ଅର୍ଜି ରାଜୀ ସେ । ୨ ।

ମାଘମାସେ ଆସିବାକୁ କଷ୍ଟ କରିଥିଲେ । ଏତେଦିନ ହେଲେ
ବାନ୍ତ ଫେରି ନ ଅଇଲେ ସେ । ମଲ୍ଲୀପୁଲ । ଶଯ୍ୟାରେ ସାଜିବା
ମୋ ବିଫଳ ସେ । ୩ ।

ଫାଲ୍‌ଗୁନ ମାସେ ହରି ଦୋଳଯାତ୍ରା ଦିନ । କାନ୍ତଥିଲେ
ପିଙ୍ଗିଆନ୍ତି ନାନାବର୍ଣ୍ଣ ବନ ସେ । ପିତକାଶ । ଅନ୍ତରେ ବସନ୍ତି
ଅଙ୍ଗଭରି ସେ ।

ଚଇତ ମାସରେ କଥା ପୁଟଇ ମଧୁର । କାନ୍ତ ଥିଲେ
ଖାଇଥାନ୍ତେ କଥାର ଖଇର ସେ । ମୁଖବାସ । ପ୍ରକାଶନେ ହରଷ
ମାନସ ସେ । ୫ ।

ବୈଶାଖ ମାସେ ଚନ୍ଦନ ଯାତ୍ରା ସେ ହୁଅଇ । ଚନ୍ଦନ କର୍ପୁର
ଗୋଳ ପତି ଅଙ୍ଗେ ଦେଇ ସେ । ଭ୍ରମୁଆନ୍ତି । ଯାତ୍ରା ଦେଖିବାକୁ
ସବୁ ରାନ୍ଧି ସେ । ୬ ।

ଜ୍ୟେଷ୍ଠମାସେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବଙ୍କର ସ୍ନାନ । ପତି ସହ
ଦେବତାଙ୍କୁ କରନ୍ତି ଦର୍ଶନ ସେ । ସବୁ ପୁଲ । ଶ୍ରୀ ବଧୁ କଲକ
ନିଷ୍ଠୁଳ ସେ । ୭ ।

ଆସାହମାସେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶୀରୁ ଶ୍ରୀରୁ ଯାତ । କେତେ ଦୁଃଖ
ଦେଖେ ଭାଙ୍ଗି ମନ ପୁଲକିତ ଯେ କର୍ମସ୍ଥାନ । କହିଲେ ମେଣ୍ଡାଇବ
କେ ଜନ ଯେ । ୮ ।

ଶ୍ରୀବତ୍ସମାସେ ବରଷଇ ମୁଷଳର ଧାର । ବିଦ୍ୟୁତ ଚମକ ଦେଖି
ଧରଇ ଅନ୍ତର ଯେ । କେଉଁପରି । କାଟୁଥିବେ ପଳ ବିଭାବଣ
ଯେ । ୯ ।

ଭାଦ୍ରବ ମାସରେ ପଡ଼େ ଦୁରିଙ୍କ ଜନମ । ନନ୍ଦଦରେ ଯେସନ
କହିଲେ ନରୋଦ୍ଧମ ଯେ । ଉପବାସ । କାଷ୍ଠା କରଥାନ୍ତି ଏ ଦିବସ
ଯେ । ୧୦ ॥

ଆଶ୍ୱିନ ମାସରେ ମହାମାୟୀ ଜନ୍ମ ପୂଜା । ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବଳି
ଆଣି ଯୋଗାବନ୍ତି ଗଜା ଯେ । ପଡ଼ୁଥିଲେ । ସଉଦାସ୍ୟ ମଣିଥାନ୍ତି
ଭଲେ ଯେ । ୧୧ ।

କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ ପଡ଼େ କୁମାର ପୂର୍ଣ୍ଣିମା । ଚନ୍ଦ୍ର କରଣରେ
ବସି ପାଶେ ମୋର ସ୍ୱାମୀ ଯେ । ସୁଆଖେଳ । ଖେଳିଥାନ୍ତେ କାକ
ହୋଇ ଶ୍ରେଳ ଯେ । ୧୨ ।

ବାରମାସେ ବାରଚନ୍ଦ୍ରା ଖଞ୍ଜିଲ ଦଇବ । କି ବୁଦ୍ଧି କରିବ
କିଛି ନ ଲାଗେ ସମ୍ଭବ ଯେ । ବୁଦ୍ଧିସ୍ଥାନ । କହେ ଦାସ ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ନାରାୟଣ ଯେ । ୧୩ ।

—*—

ସମାପ୍ତ

ମୁଦ୍ରଣ-ରଚକାନ୍ତ ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ, କାଫଲ ବଜାର, କଟକ-୨

ବିଜ୍ଞାପନ

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନତା ମନ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ର ନିମ୍ନ ଲେଖିତ
 ଏହା ଅନ୍ତର୍ଗତ ପୁରାଣ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗ୍ରନ୍ଥ ରୂପେ ପରିଗଣିତ ।
 ଏହି ଏହିଗ୍ରନ୍ଥ ଘରେ, ଘରେ ଏବଂ ଦେବାଦେବୀ ମନ୍ଦିର ମାନଙ୍କରେ
 ପୂଜା ହେଉଛି ତଥା ପାଠ ମଧ୍ୟ ହେଉଛି । କିନ୍ତୁ ଏହି ଭାରତ ୧୩
 ଶତବ୍ଦୀ ହେତୁ ତହିଁରୁ ସାର ବା ତା'ର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା
 ବହୁ କଷ୍ଟ ସାଧ୍ୟ । ଏଣୁ ଲୋକଲୋଚନକୁ ଆଣିବା ନିମିତ୍ତ ମହର୍ଷି
 ବ୍ୟାସଦେବଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ସଂସ୍କୃତ ଶ୍ଳୋକର ଅନୁବାଦ ସହ 'ଭାରତ
 ମାହାତ୍ମ୍ୟ' ପୁସ୍ତକ ଶତ ପାଠକଲେ ଉଚ୍ଚ ଚେରଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭାରତ ବହିର
 ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଅତିରେ ଲାଭ କରିପାରିବେ । ଏହା ବ୍ୟତିତ ଉଚ୍ଚ ଭାରତ
 ମାହାତ୍ମ୍ୟ ବହିଟି ପାଠକଲେ ସେଥିରୁ ପାଇବେ ଚତୁଃଶ୍ଳୋକ
 ଭାରତ, ଭଗବାନଙ୍କ ମୁଖରୁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପ୍ରତି କଥିତ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାରତ
 ମାହାତ୍ମ୍ୟ, ଦେବର୍ଷି ନାରଦଙ୍କ ଗତିସହ ଗୋଟ, ଉତ୍ତର କଷ୍ଟ
 ନିବୃତ୍ତିପାର୍ଶ୍ୱ ଜାରଦଙ୍କ ଉଦ୍ୟୋଗ, ଗୋକର୍ଣ୍ଣ ଉପାଖ୍ୟାନ, ଧୃତ୍କାନ୍ତ
 ସହିତ ଶରୀର ପ୍ରାପ୍ତ ଓ ତହିଁରୁ ଉଦ୍ଧାର ତଥା ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାରତ
 ସମ୍ପାଦକ ଯଶର ବିଧି ।

ଏତଦନ୍ତର୍ଗତ ବେଦ, ବେଦାନ୍ତ, ଉପନିଷଦ, ଓଷା, ବାଳ,
 ବ୍ରତ, ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପୁରାଣ, ଋଷି, ନାଟକ, ପଞ୍ଚକା, କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର
 ସହ ଲୋକନିର୍ମିତ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର
 ଅକ୍ଷର ଶିକ୍ଷାବହି ନିମ୍ନ ଠିକଣାରେ ପତ୍ରାଳାପ କଲେ ସୁବିଧା ଦରରେ
 ପାଇପାରିବେ । ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ବୁଝା ଯୋଗାଡ଼ିଆ ସାଗ୍ନା ପାଇଲାନ,
 କୋରା ମୁଦ୍ରା-୧୫୦ ଟଙ୍କା

ଠିକଣା

ନେସର୍ବ - ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର

ପରିଚାଳକ - ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଧର ସାହୁ

ଅଭିଜ୍ଞାବତାର, କଟକ - ୨

ଫୋନ୍ ନଂ ୬୦୩୭୯୬

ଡି.ଡି.ପି- ଲକ୍ଷ୍ମୀବି ଡି.ଡି.ପି ସେଣ, ଚାନ୍ଦିବତାର, କଟକ-୧